

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 16 0 U 001223 22 Uvp
Banjaluka, 28.9.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija Smiljane Mrše, predsjednika vijeća, Božane Vulić i Svjetlane Knežević, članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Zdravke Čučak, u upravnom sporu po tužbi Republike Srpske, koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika P. (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja tužene Uprave... broj ... od 14.8.2020. godine, uz učešće zainteresovanog lica S.M., koju zastupaju punomoćnici M.D. i D.Z., advokati Zajedničke advokatske kancelarije D.-Z. iz P., u postupku po prijedlogu zainteresovanog lica za donošenje dopunskog rješenja o potpunoj eksproprijaciji, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Prijedoru broj 16 0 U 001223 21 U od 3.3.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.9.2023. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Prijedoru broj 16 0 U 001223 21 U od 3.3.2022. godine preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba protiv osporenog akta i odbijen zahtjev tužioca za naknadu troškova upravnog spora. Osporenim aktom odbijena je žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Uprave..., Područna jedinica P. broj ... od 19.12.2019. godine, kojim je pravosnažno rješenje tog organa broj ... od 22.3.2013. godine dopunjeno na način da je određeno da se u skladu sa članom 11. Zakona o eksproprijaciji potpuno eksproprišu građevinski objekti locirani na katastarskoj parceli broj 1027 (pravilno: 1207), upisanoj u posjedovni list 197 k.o. G., a koji objekti su precizirani u izreci prvostepenog rješenja.

U obrazloženju presude sud navodi da je osporeni akt zakonit, da je pravilno zaključeno da je ranijim rješenjem prvostepeni organ propustio da odluči o svim pitanjima koja su bila predmet postupka eksproprijacije, pa da su ispunjeni uslovi iz odredbe člana 204. stav 1. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 13/02, 87/07 i 50/10, u daljem tekstu: ZOUP) da se donese dopunsko rješenje. Sud pojašnjava da je predmet dopunskog rješenja preciziranje građevinskih objekata koji se nalaze na parcelama koje su obuhvaćene pravosnažnim rješenjem od 22.3.2013. godine, a o čemu je propušteno da se odluči, iako su se u postupku koji je prethodio donošenju tog rješenja u svojim nalazima i mišljenjima izjašnjavali vještaci poljoprivredne i građevinsko-arhitektonske struke, pa su i pitanja koja se tiču predmeta tog postupka već raspravljena, iz kojeg razloga nije bilo potrebno da se provodi poseban ispitni postupak. Sud smatra i da je bez osnova tvrdnja tužioca da je postupak za donošenje dopunskog rješenja trebao biti podnesen od svih suvlasnika, s obzirom na to da postupak za donošenje dopunskog rješenja može biti pokrenut i po službenoj dužnosti, a imajući u vidu da se tu radi o dopuni ranijeg pravosnažnog rješenja sa dijelom odluke koju je to rješenje, prema utvrđenom činjeničnom stanju, svakako i trebalo da sadrži.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tužilac pobija njenu zakonitost ukazujući da prvostepeni organ nije postupio po uputama drugostepenog organa iz rješenja od 18.9.2010. godine, što je po zakonu bio dužan da učini, a što je u konačnom uticalo na zakonitost donesenog rješenja. Sam uvid u dokumentaciju koja se nalazi u spisu predmeta nije dovoljan da bi se utvrdilo stvarno stanje stvari koje je neophodno da bi se donijela zakonita i pravilna odluka, pa je u ponovljenom postupku trebao postupiti po uputama drugostepenog organa i shodno tome zakazati raspravu, pozvati stranke, a po potrebi provesti i uviđaj na licu mjesta kako bi se utvrdili i precizirali građevinski objekti koji se nalaze na parcelama, odnosno potpuno i tačno utvrdilo činjenično stanje. Imajući u vidu da nisu dovoljno raspravljene sve relevantne okolnosti koje se tiču zahtjeva ranijih vlasnika za potpunu eksproprijaciju, provođenje ispitnog postupka je u ovom slučaju bilo neophodno za donošenje dopunskog rješenja. Zaključeno je da prvostepeni organ nije održao usmenu raspravu na osnovu uputa drugostepenog organa, da nisu svi suvlasnici izjasnili da li žele da im se eksproprišu preostale nepokretnosti, pa se ne zna kojem suvlasniku pripada koji dio imovine od građevinskih objekata, da je donesen zaključak o spajanju predmeta J. (G.) P. i S. M., a nije utvrđivao pravo na nasljedstvo, pri čemu se nije čekalo da osporavani zaključak postane pravosnažan, da je dopunskim rješenjem odredio za suvlasnika Z.P. koja je umrla 2014. godine, da su Dopunskim rješenjem pobrojani građevinski objekti na osnovu nalaza iz 2011. godine, ne utvrđujući da je nakon deset godina došlo do izmjena situacije na terenu, nije utvrđeno da li postoje objekti na licu mjesta i u kojem su stanju, te da su se nasljednici iza umrlog R.P. obratili sa zahtjevom za deeksproprijaciju nekretnina, što dodatno komplikuje postupak. Predlažemo da se zahtjev uvaži, presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno odlučivanje.

U odgovoru na zahtjev tužena ostaje kod rješenja koje je bilo predmet ocjene sudske odluke, sa prijedlogom da se zahtjev odbije.

U odgovoru na zahtjev, zainteresovano lice smatra da je zahtjev neosnovan iz svih razloga naznačenih u obrazloženju pobijane presude. Predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovore na zahtjev, pobijanu presudu i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, na osnovu odredbe 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu ZUS), odlučeno je kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Tužiteljica je 31.3.2017. godine podnijela zahtjev za dopunu pravosnažnog rješenja broj ... od 22.3.2013. godine kojim je u svrhu otvaranja površinskog kopa „B. II“ u rudniku O. određena potpuna eksproprijacija nepokretnosti označenih po novom premjeru kao k.č. broj 288, upisane u PL broj 197 k.o. G., a po starom premjeru kao k.č. broj 24/18, upisana u zk.ul. broj 23 k.o. G. (stav 1. dispozitiva). Tim rješenjem usvojen je i zahtjev ranijih vlasnika, te je određeno da se u skladu sa članom 11. Zakona o eksproprijaciji („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 112/06, 37/07, 66/08, 110/08 i 79/15) imaju potpuno eksproprijsati nepokretnosti označene kao k.č. broj 153, k.č. broj 1209/1, upisane u PL broj 197 k.o. G., po starom premjeru označene kao k.č. broj 218/1, upisane u zk.ul. broj 381 k.o. G. i k.č. broj 495/2, upisane u zk.ul. broj 382 k.o. G. (stav 2. dispozitiva), te nepokretnosti označene kao k.č. broj 1207 zvana „Nj.“, dvorište površine 322 m² i kuća površine 88 m², k.č. broj 1208/1, zvana „Nj.“, njiva pete klase površine 4594 m², upisana u posjedovni list broj 197 k.o. G. na ime J.P. sa 1/1 dijela, po starom premjeru označena kao k.č. broj 494/1, tei k.č. broj 494/2, upisana u zemljišno-knjižni uložak broj 272 k.o. G. i k.č. 495/1, upisana u zemljišno-knjižni

uložak broj 382 k.o. G., stvarno-pravno vlasništvo Z.P., R.P., S.M., S.S., P.H. i M.P. sa po 1/6 dijela (stav 3. dispozitiva).

Prijedlog za donošenje dopunskog rješenja o navedenoj eksproprijaciji za nepokretnosti označene u stavu 3. istog, zainteresovano lice je podnijelo dana 20.7.2016. godine, uz obrazloženje da tim rješenjem nisu obuhvaćeni građevinski i drugi objekte koji se nalaze na ekspropisanoj parceli broj 1207, upisana u PL broj 197 k.o. G. Odlučujući o tom prijedlogu prvostepeni organ je, prvobitno, donio rješenje broj ... od 9.11.2018. godine, kojim je izvršio dopunu pravosnažnog rješenja u tački 3. na način da je konstatovao da su na parcelama 1207 i 1208/1, upisanim u posjedovni list broj 197 k.o. G., locirani objekti: porodična kuća, magaza i ljetnja kuhinja, pušnica, kukuruzana sa nadstrešnicom, poljski WC, ograde, betonska staza po dvorištu i betonsko korito. Protiv tog rješenja tužiteljica je izjavila žalbu, koja je uvažena rješenjem tužene broj ... od 18.9.2019. godine, na način da je prvostepeno rješenje poništeno i predmetna upravna stvar vraćena na ponovni postupak i odlučivanje. Kao razloge za poništenje je to što je prvostepeno rješenje doneseno bez prethodno sprovedenog posebnog ispitnog postupka i to što nepokretnosti koje su predmet dopunskog rješenja nisu označene i precizirane na način kako je to propisano odredbama Zakona o eksproprijaciji („Službeni glasnik RS“ broj 112/06-38/08), pri čemu u prvostepenom rješenju nije utvrđeno šta od nepokretnosti obuhvaćenih tim rješenjem pripada svakom od suvlasnika i u kojem dijelu. U ponovnom postupku prvostepeni organ je, bez provođenja ispitnog postupka, donio rješenje dana 19.12.2019. godine, a kojim je dopunio pravosnažno rješenje od 22.3.2013. godine, na način da je u tački 3. dispozitiva tog rješenja pobliže označio građevinske objekte, rastinje i ograde. Žalbu podnesenu protiv tog rješenja odbio je tuženi osporenim aktom uz obrazloženje da je isto pravilno i zakonito.

Pobijanom presudom odbijena je tužba podnesena protiv osporenog akta, uz obrazloženje koje je tužilac doveo u sumnju navodima zahtjeva.

Postupak potpune eksproprijacije predmetnih nepokretnosti okončan je pravosnažnim rješenjem od 22.3.2013. godine, a prijedlog za dopunu tog rješenja podnesen je 31.3.2017. godine.

Uzimajući u obzir da je predmetni prijedlog podnesen četiri godine od njegovog donošenja, pogrešan je zaključak tužene i nižestepenog suda da u smislu odredbe člana 204. stav 2. ZOUP, nije bilo potrebno sprovoditi poseban ispitni postupak. Taj zaključak, da je predmet zahtjeva već raspravljen, jer je pitanje građevinskih objekata i rastinja, koji su predmet dopunskog rješenja, obuhvaćeno nalazima i mišljenjima vještaka poljoprivredne i arhitektonsko-građevinske struke, bio bi pravilan da je prijedlog podnesen neposredno nakon donošenja tog rješenja, ali u situaciji kada je od donošenja rješenja protekao veći vremenski period, pravilno tužilac ukazuje da je neophodno bilo zakazati usmenu raspravu i raspraviti činjenice koje su od značaja za razrješenje ove upravne stvari, odnosno sprovesti ispitni postupak i utvrditi činjenice od značaja za odluku o prijedlogu za donošenje dopunskog rješenja.

To se prvenstveno odnosi na utvrđivanje stvarnog stanja, da li su raniji stvarni vlasnici u posjedu ekspropisanih nepokretnosti, odnosno da li je korisnik eksproprijacije u roku od 3 godine od pravosnažnosti tog rješenja izvršio znatnije radove na nepokretnostima koje su ekspropisane u svrhu otvaranja površinskog kopa „B. II“ u rudniku O., jer ukoliko nije, suvlasnici u smislu odredbe člana 36. stav 1. Zakona o eksproprijaciji, stiču pravo da podnesu zahtjev za deeksproprijaciju nepokretnosti, a što se u konkretnom slučaju i desilo.

Naime, prema tvrdnji tužioca, nasljednici umrlog R.P., koji je jedan od suvlasnika, podnijeli su zahtjev za deeksprijaciju, pa kod činjenice da su predmetne nepokretnosti eksproprisane od više suvlasnika, a prijedlog za dopunu rješenja je podnio samo jedan od njih, dok su neki od suvlasnika podnijeli prijedlog za deeksprijaciju, to se ukazuje da je, bez provođenja ispitnog postupka, preuranjen zaključak da su ispunjeni uslovi za donošenje dopunskog rješenja.

Znači, kako u ovoj upravnoj stvari nije proveden ispitni postupak u smislu odredaba člana 130. i 131. ZOUP, što je bilo neophodno radi razjašnjenja spornih činjenica, a na što tužilac osnovano ukazuje, jer je od donošenja rješenja o eksproprijaciji i rješavanja o prijedlogu za dopunu tog rješenja protekao znatan vremenski period, to su se ostvarili razlozi iz odredbe člana 10. tačka 4. ZUS za poništenje osporenog akta.

Iz navedenih razloga proizilazi da je pobijana presuda zahvaćena povredama iz odredbe člana 35. stav 2. ZUS, iz kojeg razloga je zahtjev tužioca uvažen na način određen u izreci ove presude na osnovu člana 40. stav 1. i 2. istog zakona.

Zapisničar
Zdravka Čučak

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić